

ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΕΝΩΣΗ

Επιτροπή των Περιφερειών

Έκθεση παρακολούθησης των ΕΟΕΣ για το έτος 2015

Εφαρμογή των νέων προγραμμάτων εδαφικής συνεργασίας

Συνοπτική παρουσίαση

**Η συνοπτική παρουσίαση εκπονήθηκε από τη Γενική Γραμματεία της ΕτΠ
- Διοικητική μονάδα Ε2, και βασίζεται στη μελέτη «Έκθεση
παρακολούθησης ΕΟΕΣ 2015 —
«Εφαρμογή των νέων προγραμμάτων εδαφικής συνεργασίας»: η έκθεση
συντάχθηκε από το γραφείο Metis GmbH (Jürgen Pucher και Nicole
Hauder).**

Για περισσότερες πληροφορίες σχετικά με την Ευρωπαϊκή Ένωση και την Επιτροπή των Περιφερειών μπορείτε να ανατρέξετε στους ιστοτόπους <http://www.europa.eu> και <http://www.cor.europa.eu> αντιστοίχως.

Η πλήρης μελέτη με τίτλο «EGTC Monitoring Report 2015 - Implementing the new territorial cooperation programmes» (Έκθεση παρακολούθησης ΕΟΕΣ 2015 — Υλοποίηση των νέων προγραμμάτων εδαφικής συνεργασίας) είναι διαθέσιμη στην αγγλική γλώσσα στη διεύθυνση:
<http://cor.europa.eu/en/documentation/studies/Pages/studies.aspx>

© Ευρωπαϊκή Ένωση, 2016

Επιτρέπεται η μερική αναπαραγωγή, υπό την προϋπόθεση ότι αναφέρεται ρητά η πηγή.

Συνοπτική παρουσίαση

Ανά τακτά χρονικά διαστήματα η Ευρωπαϊκή Επιτροπή των Περιφερειών δημοσιεύει έκθεση προόδου των Ευρωπαϊκών Ομίλων Εδαφικής Συνεργασίας (ΕΟΕΣ). Η έκθεση αναλύει τις τελευταίες εξελίξεις από τα τέλη του 2014 έως τα τέλη του 2015. Μέχρι τα τέλη του 2015, είχαν συσταθεί 60 ΕΟΕΣ, στους οποίους συμμετείχαν περισσότερες από 800 τοπικές, περιφερειακές και εθνικές αρχές από 20 κράτη μέλη και την Ουκρανία. Άλλοι 14 ΕΟΕΣ βρίσκονταν υπό σύσταση το Δεκέμβριο 2015, ένας εκ των οποίων περιλαμβάνει χώρα εκτός ΕΕ: ο ΕΟΕΣ EUCOR - The European Campus, στον οποίο συμμετέχει και η Ελβετία, καταχωρήθηκε στα σχετικά μητρώα στις αρχές του 2016.

Εθνική εφαρμογή

Η εθνική εφαρμογή του τροποποιημένου Κανονισμού ΕΟΕΣ στα κράτη μέλη της ΕΕ βρίσκεται ακόμη σε εξέλιξη. Μέχρι στιγμής, η ΕτΠ έχει καταγράψει το ισπανικό βασιλικό διάταγμα αριθ. 23/2015 της 23 Ιανουαρίου, το οποίο δημοσιεύτηκε στο φύλλο 27 της Επίσημης Εφημερίδας του κράτους την 31η Ιανουαρίου. Ακόμη, στην Ουγγαρία και τη Σλοβακία τέθηκαν σε ισχύ στις 20 Δεκεμβρίου 2014 και την 1η Μαρτίου 2015, αντίστοιχα, οι σχετικές τροποποιημένες ρυθμίσεις. Στην Αυστρία, τα ομόσπονδα κρατίδια Burgenland, Καρίνθια, Σάλτσμπουργκ και Τιρόλο τροποποίησαν τη νομοθεσία τους με βάση τον αναθεωρημένο κανονισμό ΕΟΕΣ μεταξύ Οκτωβρίου 2014 και Φεβρουαρίου 2015. Το Λουξεμβούργο προέβη σε έλεγχο της ισχύουσας νομοθεσίας και διαπιστώθηκε ότι δεν χρειάζεται καμία αλλαγή. Όλα τα υπόλοιπα κράτη μέλη δεν τροποποίησαν τη νομοθεσία τους μέχρι το τέλος Μαρτίου 2015, αν και ορισμένα από αυτά, όπως το Λουξεμβούργο, διαπίστωσαν ότι δεν απαιτείται τροποποίηση της ισχύουσας νομοθεσίας.

Επισκόπηση της δραστηριότητας των ΕΟΕΣ κατά το 2015

ΕΟΕΣ που συστάθηκαν από τις 20 Νοεμβρίου 2014 και μετά

Από το τέλος του 2014 έως το τέλος του 2015, συστάθηκαν 10 ΕΟΕΣ. Σε σύγκριση με τους ΕΟΕΣ που συστάθηκαν κατά τα δύο προηγούμενα έτη (8 νέοι ΕΟΕΣ το 2014 και 9 το 2013), ο ρυθμός φαίνεται ότι παραμένει σταθερός κατά την τρέχουσα περίοδο παρατήρησης.

Ο ΕΟΕΣ Tisza αποτελεί ορόσημο στην ιστορία των ΕΟΕΣ διότι είναι ο πρώτος στον οποίο συμμετέχει τρίτη χώρα. Ο ΕΟΕΣ συστάθηκε τον Οκτώβριο 2015 μεταξύ της ουγγρικής κομητείας Szabolcs-Szatmár-Bereg, του ουκρανικού δήμου Kisvarda και της ουκρανικής περιφέρειας (oblast) Zakarpattya.

Table 1. *Κύριες πληροφορίες σχετικά με τους ΕΟΕΣ που έχουν συσταθεί στα τέλη του 2014 και το 2015¹*

#	Όνομασία	Χώρες	Ημερομηνία ίδρυσης
1	European Border Cities European Grouping of Territorial Cooperation Limited Liability (European Border Cities EGTC)	HU, RO	28/10/2014
2	ESPON EGTC - European Node for Territorial Evidence	BE, LU	19/01/2015
3	GECT Pays d'Art et d'Histoire Transfrontalier Les Vallées Catalanes du Tech et du Ter (GECT PAHT Les Vallées Catalanes)	FR, ES	28/01/2015
4	EGTC Rhine Alpine Corridor	DE, IT, NL	27/05/2015
5	MASH European Grouping of Territorial Cooperation (MASH EGTC)	HU, SI	16/06/2015
6	NOVUM	CZ, PL	16/12/2015
7	Mura Region EGTC	HU, HR	28/05/2015
8	Tisza EGTC Tisza ETT ΕΟΤC ΤΙCΑ	HU, UA	26/10/2015
9	GECT-Autorité de gestion programme INTERREG V A Grande Région	LU, FR	19/10/2015
10	AECT León-Bragança	ES, PT	29/12/2015

¹

Δεν περιλαμβάνεται ο ΕΟΕΣ EUCOR – The European Campus, μεταξύ Γαλλίας, Γερμανίας και Ελβετίας, ο οποίος συστάθηκε το 2016.

Εξελίξεις στους ΕΟΕΣ: Προγράμματα και έργα ευρωπαϊκής εδαφικής συνεργασίας (ΕΕΣ)

Όσον αφορά τις **γεωγραφικές τάσεις**, συνεχίζεται η αναπτυξιακή δυναμική γύρω από την ΗΥ. Μετά από τη σύσταση τριών νέων ΕΟΕΣ το 2014, κατά την περίοδο που καλύπτει η παρούσα έκθεση συστάθηκαν δύο ΕΟΕΣ με ουγκρική συμμετοχή, ένας εκ των οποίων επεδίωκε να συμπεριλάβει τρίτες χώρες (Ουκρανία).

Περισσότεροι από τους μισούς ΕΟΕΣ ανέφεραν επιτυχείς **διευρύνσεις** κατά τα τελευταία δύο έτη και σοβαρά σχέδια ή/και ενδιαφέρον για τη συμμετοχή νέων εταίρων. Ο κυριότερος **τύπος εταιρικής σχέσης** αποτελείται από τοπικές αρχές: το ήμισυ του συνόλου των ΕΟΕΣ δρομολογούνται από το τοπικό επίπεδο. Η δεύτερη μεγαλύτερη ομάδα είναι οι ΕΟΕΣ περιφερειακών αρχών, με αριθμό εταίρων που κυμαίνεται από δύο έως έξι. Οι νέοι ΕΟΕΣ ακολουθούν αυτή την τάση, με τρεις μικρούς τοπικούς ομίλους και δύο περιφερειακούς. Μόνο ο ΕΟΕΣ Ρήνου-Άλπεων ακολουθεί άλλο πρότυπο, και συγκεκριμένα τη διακρατική συνεργασία από τη Βόρεια Θάλασσα μέχρι τη Μεσόγειο.

Το 2015, ο ΕΟΕΣ ESPON συστάθηκε με **σκοπό** την εφαρμογή του προγράμματος συνεργασίας «ESPON 2020». Ο νέος ΕΟΕΣ για το διάδρομο Ρήνου-Άλπεων αποσκοπεί στη διευκόλυνση και στην προαγωγή της εδαφικής συνεργασίας μεταξύ των μελών του και στην ενίσχυση και το συντονισμό της ανάπτυξης του πολυτροπικού διαδρόμου Ρήνου-Άλπεων. Ο ΕΟΕΣ NOVUM συστάθηκε με σκοπό την επιτάχυνση, τη διευκόλυνση και την προώθηση της συνοριακής συνεργασίας μεταξύ Πολωνίας, Τσεχίας και την ενίσχυση της συνοχής. Ο ΕΟΕΣ PAHT - Les Vallées Catalanes είναι ένα φόρουμ για τη δοκιμή και την εξέταση πολιτικών για τον πολιτισμό και την πολιτιστική κληρονομιά. Οι άλλοι δύο νέοι ΕΟΕΣ που έχουν συσταθεί στην Ουγγαρία επιδιώκουν την ενίσχυση της οικονομικής και κοινωνικής συνοχής μεταξύ των μελών τους και τη διάρθρωση της συνεργασίας όσον αφορά διασυνοριακά έργα και προγράμματα.

Οι περισσότεροι όμιλοι λειτουργούν με ετήσιο **προϋπολογισμό** ο οποίος τροφοδοτείται από τα τέλη συμμετοχής που φθάνουν τα €50 000. Οι νέοι ΕΟΕΣ ακολουθούν σε μεγάλο βαθμό αυτή την τάση. Ο τρέχων συνολικός ετήσιος προϋπολογισμός των ΕΟΕΣ που προέρχεται από συνδρομές μελών εκτιμάται σε περίπου 33 εκατ. ευρώ². Μόνο οι ετήσιες λειτουργικές δαπάνες για το νοσοκομείο της Cerdanya ανέρχονται σε περίπου 20 εκατ. ευρώ.

²

12 εκατ. ευρώ όπως αναφέρθηκε για το 2014 + 20 εκατ. ευρώ για το νοσοκομείο της Cerdanya + 1 εκατ. Ευρώ όπως εκτιμάται για το 2015.

Τα έργα ΕΕΣ αποτελούν πολύτιμη πηγή εισοδήματος για σχεδόν όλους τους ΕΟΕΣ, ιδίως για εκείνους των οποίων η οικονομική βάση των εισφορών είναι ανεπαρκής. Το 2015, η πλειονότητα των υφιστάμενων ΕΟΕΣ (αυτών που είχαν συσταθεί πριν από τα τέλη Νοεμβρίου 2014) επιβεβαίωσε την ύπαρξη έργων σε εξέλιξη. Από τους 38 ομίλους που απάντησαν στο ερωτηματολόγιο, οι 23 ανέφεραν εν εξέλιξη έργα ΕΕΣ, σε σύνολο 140 έργων. Ο ΕΟΕΣ Tirol-Alto Adige-Trentino ανέφερε σημαντικό αριθμό άμεσων έργων που υλοποιούνται και χρηματοδοτούνται από τον ΕΟΕΣ. Συνολικά, 15 ΕΟΕΣ ανέφεραν εμπόδια στην εκτέλεση των έργων.

Μόνον σε 8 από τις 42 απαντήσεις αναφέρθηκε ενδιαφέρον για τη χρήση άλλων **πόρων της ΕΕ** εκτός αυτών του ΕΤΠΑ για τα έργα ΕΕΣ. Δεν παρουσιάζονται πάντοτε λεπτομέρειες για τα ταμεία αλλά αναφέρονται τα κάτωθι: Ευρωπαϊκό Γεωργικό Ταμείο Αγροτικής Ανάπτυξης (ΕΓΤΑΑ), το Ταμείο Συνοχής (ΤΣ), Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο (ΕΚΤ), Διευκόλυνση «Συνδέοντας την Ευρώπη» (ΔΣΕ) και πρόγραμμα LIFE +. Περίπου το ένα τέταρτο των ομίλων που απάντησαν στο ερωτηματολόγιο εξετάζουν τη σταδιακή χρήση νέων μέσων, όπως η στρατηγική τοπικής ανάπτυξης με πρωτοβουλία κοινοτήτων (CLLD), οι ολοκληρωμένες εδαφικές επενδύσεις (ΙΤΙ) και το κοινό σχέδιο δράσης (JAP). Πέντε ΕΟΕΣ δήλωσαν ότι εφαρμόζουν ήδη στρατηγικές έξυπνης εξειδίκευσης (S3).

Η Λουξεμβουργιανή Προεδρία πρότεινε ένα νέο μέσο για την προώθηση της διασυνοριακής συνεργασίας, την «Ευρωπαϊκή Σύμβαση» η οποία θα επιτρέπει νόμιμες εξαιρέσεις και παρεκκλίσεις, έτσι ώστε να καθίσταται δυνατή η υλοποίηση διασυνοριακών έργων. Δέκα από τους 42 ομίλους υλοποιούν ήδη ή ενδιαφέρονται να υλοποιήσουν τέτοια έργα.

Μελλοντικοί ΕΟΕΣ

Σύμφωνα με τον κατάλογο που καταρτίζει η Επιτροπή των Περιφερειών, και προσθέτοντας τον ΕΟΕΣ Alpine Pearls, 14 ΕΟΕΣ είχαν δρομολογηθεί μέχρι το τέλος του 2015. Οι τέσσερις όμιλοι ESPON, Mash, Rhine-Alpine Corridor και Novum συστάθηκαν το 2014 και έχουν αρχίσει να λειτουργούν. Οι ΕΟΕΣ Eurocidade Valença do Minho – Tui (Πορτογαλία και Ισπανία), και Medgidia – Silistra (Ρουμανία και Βουλγαρία) βρίσκονται ακόμα σε αναμονή έγκρισης. Αυτή η κατάσταση δεν έχει μεταβληθεί σε σχέση με τις εκθέσεις των δύο τελευταίων ετών. Ο ΕΟΕΣ EUCOR - The European Campus, στον οποίο συμμετέχει και η Ελβετία, θα είναι το πρώτο διασυνοριακό δίκτυο που θα περιλαμβάνει αρχές από χώρες εκτός της ΕΕ³.

³

Ο ΕΟΕΣ EUCOR καταχωρίστηκε κατά τους πρώτους μήνες του 2016, αφού η έκθεση αυτή είχε ήδη καταρτιστεί.

Οι ΕΟΕΣ Cittaslow και Alto Adriatico/Severni Jadran/Sjeverni Jadran είναι νεοαφιχθέντες στο τμήμα «ΕΟΕΣ που βρίσκονται στο στάδιο προετοιμασίας». Ο ΕΟΕΣ μεταξύ Αγίου Μαρτίνου (Saint Martin/FR) και Αγίου Μαρτίνου (Sint Maarten/NL) προτάθηκε το 2014 και θα είναι ο πρώτος μεταξύ υπερπόντιων χωρών και εδαφών (ΥΧΕ).
